

Het bijzondere van het banale

Overzichtstentoonstelling : Sander Breure en Witte van Hulzen

Sander Breure en Witte van Hulzen dwingen bezoekers van The Floor is Lava het dak op. De Amsterdamse kunstenaars bieden zo een theatraal perspectief op alledaagsheid.

Uit de krant van gisteren

Het Parool

→ The Thief is een beeldengroep die het leven rond de dorpspomp toont in zijn meest giftige vorm.

©Photographer : Gert Jan van Rooi

Bij de supermarktkassa stopt een 68-jarige vrouw de portemonnee van een andere hoogbejaarde klant in haar zak. Per ongeluk of diefstal? De politie twijfelt, ook na bezichtiging van de beelden van de beveiligingscamera die online worden gedeeld in de hoop op tips. De reaguurders van Dumpert zijn stellig en nagelen de vrouw direct aan de digitale schandpaal. Haar adres wordt zelfs gepubliceerd, waarna ze ook thuis wordt bedreigd. Geschrokken meldt de vrouw zich bij de politie, maar die ziet geen reden haar vast te houden. Later op die dag pleegt ze zelfmoord.

Geroddel en gestook

Dit voorval, drie jaar geleden gebeurd in Oldenzaal, wordt uitgebeeld in *The Thief* van Sander Breure en Witte van Hulzen. Het is een beeldengroep die het leven rond de dorpspomp toont in zijn meest giftige vorm. Hier wordt geroddeld, gestookt, genegeerd en cynisch de verantwoordelijkheid ontkend voor de fatale afloop. De lichamen van de figuren bestaan uit houten balken en staalconstructies waar kleding omheen is gedrapeerd. Het zijn schematische mannequins met keramische koppen die toch heel sprekende houdingen aannemen.

Breure en Van Hulzen kijken als het ware als gedragswetenschappers naar alledaagse zaken; klein drama dat plots heel groot kan worden. Performance was lange tijd hun medium. Zo schreven ze een choreografie van wachtende treinreizigers op Utrecht CS en lieten ze acteurs op een kunstbeurs galerietje spelen met stereotiepe handelingen en uitzinnige acties. Sinds hun verblijf aan de Rijksakademie hebben ze zich toegelegd op een brechtiaans soort beeldhouwkunst: installaties die verhalen vertellen over het bijzondere van het banale.

Om dat te zien moet de kijker wel ontvankelijk zijn. In hun overzichtstentoonstelling *The Floor is Lava* in Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur in Maastricht, dwingen Breure en Van Hulzen dat meteen bij binnenkomst af door het perspectief letterlijk en radicaal om te gooien. In de vier zalen op de benedenverdieping hebben ze het dak van Marres minutieus nagebouwd. Bakstenen, kilo's grind, een lichtkoepel, zelfs een plas water waar het dak een beetje is ingedeukt en authentieke plukjes zwerfvuil. Het is een wereld die er altijd is, maar die je zelden ziet. Maar als je er eenmaal in zit, kijk je anders naar het leven dat zich onder dat dak afspeelt, met meer verwondering, maar ook afstandelijker.

Een groot deel van dat leven bestaat uit bankhangen voor de buis, het onderwerp van *In a Flickering Light*. Een couchpotato baadt in onrustige schittering. In de zaal ernaast staan kasten met keramische koppen die geïnspireerd zijn op het 'lexicon van menselijke expressie' van de achttiende-eeuwse beeldhouwer Franz Xaver Messerschmidt. Ze kunnen afwisselend op het luie lijf worden gezet: de passieve tv-consument wordt zo zelf schouwspel.

Complete levens verzinnen

In de laatste zaal maken de kunstenaars de stap terug van theatrale enscenering naar de echtemensenwereld. In zeven Utrechtse huishoudens maakten ze opnames van het interieur, getoond op zeven monitors. Koffiezetapparaten, planken vol souvenirs, rommel en vuil of juist keurige designmeubels. De stillezens worden doorbroken door één shot van de bewoners die een herinnering uitbeelden: een fles melk valt stuk of iemand tiggert door de keuken. Hoe minimaal en absurd ook vormen die handelingen het startschot om complete levens bij elkaar te verzinnen, inclusief opleidingen, relaties, hobby's en trauma's. En dat zegt natuurlijk weer van alles over onszelf, toeschouwers op het dak.